

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A fejérmegyei gazdasági-egylet, iskolatanács és a fejérmegyei tanítók egyletének közlönye.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért ígattatik be.

1872. február 25-én.

8. szám.

III. félévi folyam.

A lap szellemi részét illető közlemények „Székesfejérvár” szerkesztőségéhez, — belváros, Láng szítás féle ház — küldendők.

A lap ára, hirdetmények és a hirdetményekérti díjak a „kiadó-hivatal” Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

✉ Kéziratok nem küldetnek vissza. ✉

Ismertetés.

Székesfejérvári várkapu-torony.

A jelenleg már félig lerombolt várkapu utolsó emléke a hajdan nagyfontosságú székesfejérvári erősségnek. A mocsároktól s ingoványoktól körülövezett Fejérvár hajdani várának csak két kapuja érthette el a XIX századot, a palotai, mely a jelenlegi haltéren állt, mint leírásból olvastuk, — sokkal érdekesebb s művészet tekintetéből becsebb a jelenleginél, mert tornyában a magyar királyok rendszerint helyezték domborvételű arczképei voltak — és a most pusztuló félben levő budai kapu. Az utóbbi azonban a palotait, mely már század elején elpusztult — túlélte. A budai jelenleg még félig fenálló kapu Székesfejérvár éjszaki részén, szemközt állt egyik külső, ugynevezett felsővárossal, mely hajdan budai városnak is hivatott. A kapu előtt közvetlen a régi vár erősségét képező mocsár terült el. A belvart a külső várossal felvonó hid köté össze, melynek végső maradványaira még a néhány évvel ezelőtt itt épített ház munkálatainál ráakadtak. E kapunak történeti multja egy a váréval, látta Fejérvárt dicsősége tetőpontján, küzdött, szenvedett azzal.

A történet lapjain csak egy eseményt olvasunk, melyben az irók a kapuról névleg is megemlékeznek, ez az 1543-ik évi harc, mely Székesfejérvár elfoglalásával végződött. Mohácsi szerencsétlen harc után a török majd minden évben ismétlé dulasait hazánkban; ezek közt legnevezetesebb volt az 1543-ik évi. — Ez évben a Szolimán által vezérelt törökhad Esztergomot, Budát, Palotát, Csikvárt meghódítá, Tatát pedig fel-

égeté, honnan rabló hadát a Várköczi¹⁾ némelyek szerint Varkocs vagy Barkóczy György által védett Fejérvár alá vezérelé, s mint kutfőink mondják — Sós-tónál üte fel táborát. — Varkóczy a török közeledte hírére az olaszokkal hadi-tanácsot tartá s a külvárost fel akará gyújtani, nem látta tanácsosnak azt védeni az ellenség ellen. A lakosság azonban nemcsak nem engedé, sőt a boldogságos szűz s Sz.-Ferencz egyházak táját védőrséggé alakítá át.

A tábort vert törökhadra a várórség egyrésze a palotai kapun szerencsés kirohanást tön. A budai kapunál ellenben, hol Varkoczy maga az olasz s német őrséggel rohant ki, — az egész erejével idenyomuló törökkel kemény harc fejlődött ki. A török a külvárosi erősséget véres küzdelem után elfoglalta s a várba vezető kapu rostélyzat lelévén becsátva, az abba be nem juthatott védők köztük Varkoczy is lekonzultattak. A vezér nélküli őrség ezután megadta magát²⁾.

Varkoczy testét fejnélkül — mint Henszlmann gyanítja — a nagy basilika romjai közt, Szent-István családja sirja felett megtalálták az 1862-ben folytatott ásások alkalmával. A fejnélküli test mellett 38 ólom darab, melyet régenten puska töltésnek használtak, három valóságos puskagolyó fektűt, két czombja közt pedig hét fekete üveggomb³⁾ érvonalat képezett³⁾.

1) Istvánffy. Nicol. Hist. de rebus hung. Lib. XV. pag. 266—271. Részletesen leírja Fejérvár elfoglalását. Varkoczyt így írja Waroccius.

2) Lásd bővebben Istvánffy idézett helyét. — Csapó Kálmán Székesfejérvár története 1861. 81. lap. — Pauer János emléklap a székesfejérvári székesegyház beszentelési ünnepére 1866. 11. lap.

3) Lásd Henszlmann Imre a sz.-fejérvári ásások czimű művét.

A kapu-torony ezentul folytatott nagy esaták alatt számtalanszor megrongáltatott, — mit azon különféle építészeti anyag is mutat, melyből jelenleg áll, melylyel ostromok után kijavított. — A kapu mint ilyen 1809-ig használtatott, mely évben épen midőn József nádor a felkelő nemesség felett szemlélt tartott — bezárattott; ugyan ekkor az ott álló néhány ház elbontatván a jelenlegi nádor-utca nyitattott meg, s az itt levő József nádor tiszteletére kapta jelenlegi nevét. Ezt tartalmazza a kapu oldalába falazott vörösmárvány emlékkő latin felirata.

A torony homlokzatában két római kő volt be-falazva, mindkettő a felső rész lebontásával kivételt s a városház udvarába vitetett. Az egyik emlékkő — de nem sarkó mint „Székesfejérvár” 6 ik száma 35. lapján olvassuk, septimius severus (uralkodott Kriszt. után 193—211.) s claracalla ki Aurel. Antoninus mellék nevet is felvett (uralk. 211—217) üdvére állított¹⁾. Felirata ez:

PROSALVTEIMPP
LSEPTSEVERIETMAV
R ELANTONINIAVCC
. . P . N I C M . O E

Az utolsó sor felirata elmosódott, miért is a fel-írás csak nehezen s hiányosan vehető ki E felirat két oldalán két félig öltözött Victoria áll egymással szem-közt palma ágot és koszorút tart. Az emlékkő hossza 6 láb 4 hüvelyk, magassága 2 láb 3 hüvelyk, szélessége

1) E két császár Pannoniában viselt dolgainak bő leírását lásd Hampel József „Aquincum történetének vázlata” czimű érte-kezés 29—32. lapjain.

TÁRGZA.

Hajdan és most.

Ez az első előtti böjti predicatio. Szól vala pedig az apáknak.

Keresztény és nem keresztes hieink. — Jaj most nektek, százezer milliom milliárdszor jaj nektek, most lézen még csak a fogaknak csikorgása, mikor már megöröltétek a farsangi dinom-dánomot.

Reszkessetek bünösök, mert megjött az ítélet napja, itt vagyok, hogy elválasszam a jókat a gonoszoktól, az adósokat a hitelezőktől, a leányokat tánczosaitól, a férjeket nejeiktől és mivel már ugy is elvált a farsangot a böjttől.

Lássatok szerelmesim a multkor azt ígertem, hogy arról „miként mulatunk most?” *legelső* böjti predica-tionban fogok szólani; de ez nem lehet, miután az *elsőnek* superlativusa nincs, kénytelen voltam az első előtti praedicationot megtartani, mely szól az *atyus-kák, apácskák, papák* s ki tudja még miféle *kák, pák, kám* és *pám* czimű uraknak, kik olyankor érzik leginkább a puhakacsók simogatásának delejes hatá-sát, midőn arról van szó, hogy bába kéne menni, és az ehez szükséges species, a költség valamiképen el-választandó volna, a *kám*- és *pám*-nak az ő erszén-yétől, megkönnyítvén annak terhét, hogy ily módon megkönnyíthető legyen a „*divat-terem*” egy nehéz, nehéz, — nagyon nehéz selyemruhától, melynek megszerzési gondja, mint mázsányi teher nyomta a felselyemruházandóknak szivecskéjét.

Ez az első fontos erőd, mely megvívandó minden áron. Ha a *kám, pám* itt nem elég erős a többi erődök elvesztése bizonyos. A támadó felek ismerik enek stratégiai fontosságát, s azért nem is szűnnek meg

hadműveleteiket évről-évre megújítani, igazabban szólva éven által folytatni.

A *kám, pám* kap névnapjára az *angyaloktól* egy *sajátkezuleg himeztetett* papucsot, — születésnapjára a *kám* és *pám*-által fizetendő kontóra vett házi sap-kát — *ajándékba*, — minden utógondolat nélkül. (Ugye *kám, pám* elviszesz a bába? ugye veszesz szép ruhát? szebbet, mint tavaly, annak a bálkirály-nének híresztelt nyulszáju *Euphrosine commessé-nek* volt. — Az idén én akarok bálkirály nő lenni. — Ugye atyuskám?)

No az igaz édes férjem! — szólal meg a com mendirozó hatalom, azt csak a vak is belátja, hogy a mi Libuskánkánál nincs szebb leány a városba, s még sem viszik tánczolni ezek az izlés nélküli fiatalok, ha egyszerűen van öltözve: — de még *le is nézik*, pedig az én leányomat, — azaz a mi leányunkat még holmi mágnás le ne nézze, mert ha az valami, mi is csak vagyunk annyiak, a mennyiek.

Igen ám, de lásd rózsám annak százezer forint évi jövedelme van, nekünk meg az összes vagyonunk ér tízezer forintot, azt csak nem tehetjük, a mit azok.

Tehetjük, nem tehetjük, Libuskának a legszebb ruhájának kell lenni, ha török, ha szakad.

No attól félek, hogy el is török, el is szakad. — Szétnemgy a vagyon, mint a kéneső, s beköszönt a nyomor, a mely annál keserűbb, minél szegényitőbb. — Ennek elejét veendő, így kellene a *kám* és *pám*-nak szólani s erős lélekkel gátot vetni, *elejét venni* a női hiúság megmondolatlan törekvéseinek.

Azonban vajmi kevesen vannak, kik ennek józan észszel utjába állani képesek, hanem annak árán is, hogy vagy a legerősebb nélkülözésnek teszik ki, vagy adósságba verik magukat, vagy megcsonkítják vagyoni állapotukat, meghozzák az áldozatot a „*letszélgés*” pusztító bálványának.

És ha kérdeni merjük, miért? mi célra? Hogy mulassunk.

No lássuk hát, milyen az a multság, melynek elérhetésére nyugalmunkat, vagyonunkat, sokszor be-csületünket is mérlegbe vetjük?

Az bizon ilyen forma:

A délutáni órákban megkezdődik a *hajművellet*, mely abban áll, hogy a természetadta *emberi ékesség*, a haj közé minél több *gyapju* illesztessék be. — Ez

után kezdődik az *öltöztetési művellet*, mely a pesz-tonka, inas, szolgáló, szakácsné, szobalány, mama, nagy-mama, tante, szóval az egész ház családi és cselédi sze-mélyzetének az utolsó kis körmét is igénybe veszi, — az egyik szalad bérkocsit, a másik gombostűt, — a harmadik illatszerét, ébren tartva késő estig, szabót, susztert, kesztyűt, kereskedőt, s némelykor egy el-szakadt *perli* pótlásáért felverik az egész várost.

Midőn már a család szemefénye ily módon a ki-állításra praeparalva van a „*garde de dame*”) is elő-kereste a „*Wihlert*”, a koci is előállott, s miután a be és kipakolás, jegyváltás s a ruhatári nehézségeken keresztül ennek, belépnek a tánczterembe, a hol az ugynevezett tánczmultság tartatik.

Itt az erényörök már hosszú sorban ülnek, ezek előtt el kell *léptetni*. Ez a multság *legkeserűbb* része, mert ezek kéréllhetetlen szigorral elmondják még azt is, a mit nem tudnak, pedig ők tudnak mindent.

Tudják az *ellépőnek* minden viszonyát, ismerik körülményeit, — megmérik jó és rosz tulajdonságait, csak hogy a jót nem beszélük el, hanem elmondják a rosszat, ez a *rostálási művellet*.

Mit hordatnak contóra.

Hogy nem csak a rajta levő ruhával, hanem még a mult évnegyedi házbérrel is adóssak, hogy mit főz-nek, mit esznek, hogy a cseléd nem áthatja ki náluk a koplalás miatt, s ha ez és ehez hasonló megrová-sok kifogyhatlan tárházát egy éjen keresztül kimeri-teni sikerül nekik, akkor elmondják, hogy nagy lába van, a szeme nem szép, egy kissé kancsal is, hogy a völegénye is azért hagyta el, mert megtudta, hogy fél vállá vattából van.

A család szemefénye pedig e keserves *rostálási művellet* alatt a „*tánczművelletre*” adja magát, kivéven ha eladni való petrezselyme van.

A „*tánczművellet*” pedig abból áll, hogy egy pár lakkirozott férfi láb és glaceirozott kézzel összekapa-szkodik, s addig forognak, mint földünk a maga tengelye és a nap, a terem körül, míg a drága bálilötöny ugy néz ki, mint erős vihar után a megtépett nádteő.

Mikor már a tartalék nagyokat ásit, s a ruha-foszalányok garmadába gyűlnek, kezdődik a feloszlás és általános hazautazás. — Hogy otthon mi történik, tán megtudjuk a következő böjti praedicationban.

*) Ezekre még visszatérünk,

Szerk.

7 hüvelyk. Másik szintén római féldombormű, mellkép. Magassága körülbelül 3, szélessége 2 láb, két oszlop által tartott boltívben mellkép vehető ki, arca egészen elmosódott¹⁾. — kezével valamit (tán kigyót) tart az oszlopok mellett faragványok, a bolt ív felett a két szegletén két hal egymással szemközt uszik. Hogy kerültek ezen római kövek a torony homlokzatára bizonytalan, ugyisint az is honnét hoztattak ide. — Talán valamelyik ostrom után, midőn a torony felső része megrongáltatott tettek be diszítéskül, vagy tán később városi-tanács határozatából.

Hihető, hogy a torony szétbontása alkalmával más régiségek nyomára is akadnak, melyeket hisszük tulajdonosuk megyei régiségárunk számára át fog engedni, úgy a várkaput tartó vaskapcsokat is. Egyszersmind igen szükséges lenne felmérni az egész tornyot s alaprajzát régiségárunk számára elkészíteni; ezáltal a jövő történése számára nemcsak rajzban de alaprajzi vázlatban is meg lenne örökítve.

Midőn városunk utolsó emlékének rövid leírását a t. olvasó közönség elé tárom, lehetetlen, hogy egy régi emlékeink hol létének megörökítésére nézve szükséges indítvánnyal fel ne lépjek. Ez régi épületeink emlékké általi megörökítése. Budán a magyar tudományos akadémia határozatából s a város hajdani nagysága iránti kegyeletből számtalan ily emlékkével találkozunk, melyek régi épületek helyén álló újabb épületek falaiba vannak betéve. — Ezek csekély tért foglaló alig másfél láb hosszú s egy láb magasságú kövek, melyek a ház díszét s alakját épen nem kisebbítik. Buda első rangu épületeim Andrassy-féle palotán úgy József főherceg palotáján látunk ilyen emlékkéveket. Budának egész történetét, nevezetesen épületeinek egy egykori utcáinak hollétét olvassuk róluk. — Így tudjuk, annélkül, hogy szakértőleg egész könyveket olvassunk át, vagy hogy régészek lennénk, hol állt Zsigmond által épített fényes Friss palota, hol az olasz-utca, dömések temploma, Bakacs Tamás s a büszke Garák háza stb. Nem volna-e czélszerű nekünk is hasonló emlékkévekkel, melyek igen csekély összegbe kerülne, hajdani múltunk emlékét megörökíteni? Az első alkalom itt nyílik a régi kapu-torony megörökítésénél, a városi határozatból ide illesztendő vörös márvány kő, mely jelenleg a kapu tornyába van falazva, nem czélirányos, az egész ház külső szépségét, alakját elrontja, — jobb, czélszerűbb volna ezt régiségárunk számára fölré tenni s az építendő ház falába a budai feliratok mintájára kisebb emlékkévet illeszteni.

Alkalmat veszek magamnak ugyanekkor, egy a ház falába teendő felirat javaslatba hozatalára. Budai minták után egyéni véleményem szerint ily rövid felirattal kellene e kapu emléket megörökíteni:

ITT ÁLLOTT HAJDAN A RÉGI
FEJÉRVAR BUDAI VÁRKAPUJA,
BEZÁRATOTT 1809 ÉVBEN.
VÁROSI HATÁROZAT FOLYTÁN
LEROMBOLTATOTT 1872. ÉVBEN.

Javaslatomat a városi-tanács figyelmébe ajánlom, remélem hazánk egykori fővárosának lakói, — őseik emlékének megörökítésében nem lesznek fukarok. Ha teljes nagyságokban nem szemlélhetjük a hajdani fényes palotákat s világhírű basilikát legalább rövid felirat jelelje, hol a nemzet nagyjai, a haza szebb idejében éltek, — hol legdicsebb királyaink jeltelen sirjaikban örök álmaikat nyugosszák.
Hattyuffy Dezső.

Viszonválasz Petheő Imre urnak.

Mindenekelőtt legyen megengedve kijelenteni, hogy Petheő ur azon állításait tartom a jelenkori vegytan elméletével homlokegyenest ellenkezőknek, melyek czáfolatát megkísérlni volt szerencsém.

A borkő savtartalomra vonatkozólag igen sajnálom, de Schwarzer tr. ur csakugyan általam is olvasott közleménye daczára, kénytelen vagyok állításomat mint határozottan az igazság terén állót, fentartani, hivatkozva az ott volt urak igazságszeretete és különösen az én kérdéseimet tolmácsolni szíves volt T. Duka miniszteri titkár ur emlékező tehetőségére.

Az erjedés elméleteinek T. Petheő ur által hat hét előtt befejezett, s így minden esetre még élénk emlékében levő tanulmányozása alapján, igen nagy szolgálatot teend nekem az által, ha szíves lesz azon kutfőket megnevezni, melyek alapján bebizonyul:

1. Hogy 24 és 24 órai leülepedés következtében nem marad a mustban a szükséges mennyiségű (20%) fejrnyé anyag.

2. Hogy a rohamos erjedés következtében a nyert bor, — hasonló egyéb körülmények mellett — lehet tartatagabb, zamattúsabb és tisztább, mint a lassan erjesztett (8—10°C).

3. Hogy a vaáli borok betegségekrei hajlama, a szeszszegénység és nem a fejrnyé bőségtől származó?

4. Hogy a 24 és 24 óráig tartó leülepedés tartama alatt 18°C hőmérséklet meg nem haladó helyiségben, lehet oly rohamos erjedés, mely a leülepedő nyák és földrészeket képes legyen felzavarni, s így a müttétet eredménytelenné tenni?

Vége engedje Petheő ur, hogy azon kutfőket megnevezem, melyek alapján szereztem azon meggyőződésemet, hogy állításaimat ma láthatóabban vé-

1) Valószínűleg Aesculap, kezében levő kigyóval arra mutat.
H. D.

delmezhessem, mint azok első alkalommal közlésénél, — kutfők:

1. Muspratts Chemie I. Bd. 158 lap. Die Alkoholgährung. Pasteur, Berzelius mitscherlich, Liebig, Schwann dolgozatai alapján szerkesztve Stohmann által.

2. Muspratts Chemie I. Bd. 819 lap Die Gährung der Bierwürze feunnebiek nyomán szerkeszté C. Siemens.

3. Muspratts Chemie V. Bd. 1031 lap Die Gährung des Weinmostes — Berzelius, Mitscherlich, Liebig, Stahl, Schwann, Pasteur, Dusch, Schröder Helmholz, Bunsen, Schönbein, Traube, Hoffmann és Anthon nyomán szerkeszté Grothe.

4. Die Alkoholgährung. Vorgetragen von Justus von Liebig. München den 9. Mai 1868. und 5 Novb. 1869. — (Pasteur ellen van intézve.)

5. Über das Leben der niedrigsten Organismen und die von Herrn Bastian vertheidigte Idee der Generatio spontanea, wiederlegt von Crace-Calvert — (in London, den 20. November 1870. begonnene Versuche.)

6. Ansichten über den Gährungs Process, als erwidernung an Justus von Liebig, Pasteur's Vortrag in der Academie der Wissenschaften 1872. Paris.

Heissler F.

Városi.

Szerzett tudósítás folytán jelentjük, hogy Székesfejérvár szab. kir. város szervezeti munkálata csekély módosítással — jóváhagyva a belügyministertől, folyó hó 21-én léérkezett, a magas leiratnak záradéka szerint a bizottmány oly kitüntetésével, hogy a szervezeti munkálatok nagy alaposággal és dícséretes ügybuzgalommal állitattak össze; ennélfogva kellemesen érzi magát inditatta a minister, e feletti teljes elismerésének nyilvánítására.

Ehez kívánjuk, hogy a nagy szakavatottsággal összeállított munkálat, szerencsés kivitele mielőbb teljesüljön.

Zuber József városi főispán ő mélt. f. hó 27-re hívta össze a közgyűlést a szervezeti munkálatok folytatására, mely alkalommal az igazoló-, bíráló-választmányok s a képviselő választási elnökök megválasztása egy a képviselő választás határnapja is ki fog tüzetni.

Jegyzőke. Szab. kir. Székesfejérvár városában az 1870. évi XLII. t. cz. 23. szakasza értelmében megállapított lgtöbb adótfizetőknek.

Felmayer István. Say József, dr*. Szeppelt Nándor*. Karl György. Györy József. Felner Sámuel. Bauer György*. Szelke Kristóf. Gebhard Ignác. Szöllösy Pál*. Braun József*. Clama Alajos. Say Ferencz*. Szabadi László. Bierbauer János. Herzog Jakab. Major Ferencz*. Tolnay János*. Kövesy Ferencz, dr*. Zalay Alajos*. Légmán Alajos*. Balog Lukács. Id. Námesty Ferencz. Eisenbarth Ágoston. Gyurkovics Imre*. Fekete Pál, Turiák János*. Szendeffy József, dr*. Almásy Fer. Pück Ignác. Hübner Nánd. Szeppelt Ignác*. Reichard Möriz. Schlesinger Lipót. Prohászka László. Klökner Péter. Hoffmann István. Boross Imre. Say Rudolf*. Perl Sándor. Pfan Dániel. Keresztes Károly. Oberrecht Mátyás. Schaller Pál. Valch Károly.

Póttagok: Hoffmann A. Flatt Ágoston*. Deutsch Manó. Langraf Gábor. — Székesfejérvárott 1872. évi január hó 14-én. Say József, s. k. albiz. elnök. Daraba József, s. k. albiz. jegyző.

^{662/1872.} sz. Ezen munkálat 1872. évi január 15-én tartott közgyűlésben ^{102/IV.} közgy. számú határozattal elfogadtatott, s megerősítést nyert f. é. február 16-án 2297. sz. belügyminiszteri leirattal. — Székesfejérvárott 1872. február 21-én. Kiadta: Daraba József, főjegyző.

Néhány szó a székesfejérvári ipartüzköz.

Az új ipar-törvények életbeléptével megszűnnek a czéhek, — a czéhek megszűntével nem lehet a czéheknek vagyonuk, a meglévő vagyon felett pedig három hó alatt rendelkezik a czéh, azontul ha szükséges a bíróság.

Az iparosok azon része, mely megértette a kor intő szavát, — mely nem marad hátra, hanem siet a felvilágosodás tiszta útján előre, átlátta, hogy csak egy mód, csak egy eszköz van, mely a magyarországi kézművesnek jobblétet biztosít, s ez az egyesülés.

Csak egyesült erővel lehetünk nagyok és jómódúak, ha apró érdekek és mint „ez a mi czéhünk, — ez a mi vagyonunk, — nem állunk mással össze“ ilyen féle nézetek után szétforgácsoljuk erőnket, úgy járhatnánk, mint hazai kereskedelmünk és iparunk egyik szivere a Duna folyó járhatna, ha a bele ömlő kisebb folyók, Rába, Vág, Gara, Ipoly stb., melyek pedig nagy hajót hordani képtelenek, azt követelnék, hogy ők mindegyik külön mederben folyhassanak! s a szerint folynának is. — Akkor nem ismermernénk nagyobb szerű gőzhajókat, csak apró dereglyéket.

Egymást segítve, egymást támogatva segíthetünk a szegényebb sorsunk baján, a véletlen szerencsétlenség által suttogtat felemléhetjük, szóval jótékonyan hathatunk egyesekre, s e mellett tekintélyes erkölcsi erőnk által hathatunk az általános iparügyre.

Ha egyesültünk s eltávolítottuk magunktól a viszályok átkos magvát, a pártoskodás, a felekezethezesség,

* A csillaggal jeleltet adója kétszeresen van számítva.
Szerk.

az osztályok közti különbséget, a régi hagyományokhoz vakon való ragaszkodást, s ily irányban tömörülve és haladva előre, a jövő a veszélytől megvéd, a jólétben biztosít.

Nem kell hallgatni az értetlenekre, a szószátyár roszakaratra. — Ertsünk egyet a szükséges reformok körül, az egyetértés az Isten ajándéka s ha „Isten velünk, ki ellenünk?“

Forster József,
a székesfejérvári általános iparegylet jegyzője.

Levelezések.

Moór, 1872. február 21-én.

T. szerkesztő ur! Becess lapjának 7-ik számában vád emeltetik ellenem, mintha én túlbuzgóságtól elragadtatva, hivatalom körében botránnyal idéztem volna elő Isztiméren.

E vádat, miután mint a közönség és törvénynek öre, csak azt tettem mit kötelességem parancsolt egyszerűen visszautasított, mert alaptalan.

Isztimérnek lakossága egy rendszertető, — vallást tisztelő derék nép. — Évek óta alig merült fel e községben olyan eset, mely hatósági beavatkozást igényelt volna, most is, farsang utolsó napján nem a község érettebb tagjai, — hanem csak csekély számú éretlen suhancz, néhány esetleg, épen ott idéző idegen által félrevezettetve és felbuzgatva a bögőt, vallást gúnyoló, a vallásos érületet mélyen sértő, a hitet gúny, s nevetség tárgyává lealacsonyító szertartások között (miket itt részletezni nem akarok) indult meg, körmenetileg eltemetni. — A község népe vallásos érületében megsértve megütöközött, megbotránkozott és zugolódt, e miatt én, — mint a hatóságnak épen jelenlevő közege minden további botránnyal, s főleg az ebből keletkeztethet zavar és veszekedésnek leginkább az által vélttem elejét vehetni; ha e rendetlen csoportot rövid uton eloszlatom, mit meg is tettem, még pedig feltűnő botránnyal nélkül. Ime ez az egész eset! — Tulléptem-e evvel hatás köromet? Itélje meg a tisztelt olvasó közönség, valamint azt is: vajjon a tudósító fejtett-e ki több túlbuzgóságot ezen eset gyors felemlítésével, vagy én, — az említett vallást gúnyoló mulatságnak kötelességszerű beszűntetésével? En igen jól tudom: miben áll hivatalos feladatomnak köre; de azt is tudom: hogy a vagyon és a személybiztonság elleni, a rablók és tolvajok leginkább ott teremnek meg, hol a vallás és annak szertartásai nyilvános utcaiz gúny tárgyává büntetlenül lealacsonyíthatnak.

Es ezzel az egész dolgot befejeztem tekintem, nem is keresem ezuttal a tudósítónak ki és hollétét? csak arra kérem őt: hogy ha netán eljárásaimra nézve jövőben is még kifogása vagy észrevétele lenne — legyen szíves avval Tek. Barkáts Gusztáv főcsendbiztos ur főnökömhöz fordulni, kinél ha lézen alapos ok reá, meglehet győződve előbb fog orvoslást találni mint a tévesen fellármázott közvélemény előtt. Teljes tisztelettel Moórott 1872. február 21-én. *Mirkva János*, csendbiztos.

Dunamelléke, február 15-én 1872.

Vidékünkön a községi bíró és előljáró választások véget értek, igen felesleges volt a most amugy is küszöbön álló községi rendezések előtt, ezen rövid időre a bírói választásokat elrendelni, láttuk ez alkalommal ismét, hogy olyan egyének, — kik vagyoniilag tönkre jutván, míg a zsebeinkben levő néhány kikölcsönözött forinttal, miképp iparkodtak itatás által oda hatni, hogy a bírói állást elnyerhessék, míg a józanabb gondolkozásu hígadt birtokos osztály a vagyonatlan kihívó ittas tömeg elől mintegy kitérve, — szavazati jogával sem kívánván élni — eltávozott. Igazán undorral kell az ilyen ittas nyers tömegetől elfordulni, melynek kihívó durva magaviselete ellen csak az erélyes és a tekintélyt fen tartani tudó tisztviselő volt képes gátot vetni, miért is fogadja az illetők melegebb köszönetét.

A Dunamelléki bíró-választásoknál mint egyik nevezetes esetet az ercsit lehet jegyezni, nem mintha itt talán zavargások lettek volna, az nem, de mégis nevezetes annyiban, a mennyiben szavaztak itt 221-en ebből a tavali bíró Blum J. nyert 168 szavazatot, míg M. ur *) 53 szavazattal maradt kisebbségben.

A követválasztások érdemében is történnék már némi mozgások, úgy halljuk, hogy a ráczalmási kerületben gróf Zichy Nándor urat emlegetik, míg a vaáliban mint biztosan tudjuk Kereskényi Gyula érdi plebánus ur kapott több községek részéről meghívást.
Dunamelléki.

Vaál, 1872. február 21.

T. szerkesztő ur! Kötelességemnek tartom mindazon tényeket nyilvánosságra hozni, melyek nyilvános tanu bizonyosságai annak, hogy népünk műveltségének emelése főuraink nemes törekvései közé tartozik. — S nagy örömmel és készséggel ragadtak meg minden alkalmat ezen magasatos igyekezetük megvalósítására. Ezt bizonyította be Méltóságos Ürményi Pál ur,

*) Az ezután következett sorokat kihúztuk, mert ezek személyekre vonatkoznak, s mert a közlemény álnév alatt kiadottak. Sokszor felhoztuk már, hogy használhat a közlő a lapban bármily nevet; de nekünk ismerni kell a valódit. Ezt kell, hogy a szerkesztőség dicretiójára bízza.
Szerk.

ki községünkben felállított felnőttek oktatása iránt, kezdettől fogva a legnagyobb érdekeltséget tanúsította. Hogy fáradságunk nagyobb sikert eredményezzen, — Ó méltósága több hasznos könyveket adott át nekem alólírotnak kiosztás végett.

Mint legérdekesebbeket és leghasznosabbakat megemlítem „Népszerű káté a szőlőművelés és borkezelésre“ Dr. Entz Ferenczről. Kívánat szerint kiosztottam. Ó méltósága jótékonyága a nép iránt felülmúlhatlan. — A reform. népiszkolát évenként 60 frttal és fával dotálja. Ezenfelül mind a tanítónak, mind a papnak kerti földet ad használatra. A szőlődézmá-váltság tévesztett alapon van helységünkben kidolgozva, Ó méltósága általam már többször felszólította a népet, hogy folyamodjék s ő a mennyire tőle telik segédkezet nyújt az ügy igazságos és helyes elintézésének megnyerésében. Ezen fáradságtalan munkásság nincs ugyan ezen nyilvános köszönet által eléggé meghálálva, de még is könnyebedik szívünk, ha mások e jó szíveségét olvasva velünk együtt örvendenek. — Fejérmegyének adjon sok ilyen jósággal teljes magyar embert az ég! Szabadzsallási.

Isztimér, február 21. 1872.

Folyó hó 15-én volt főtanító választásunk Göbel János György helyébe. A nép oppositit képezett az iskolaszékkel, tagadván ennek tanító választási jogát. Az iskolaszék erős, majdnem ad hominem féle argumentumokkal támadtatott meg. Az iskolaszék törvényes alapon lévén, joghatóságát nem adhatá s nem is adá fel, s így törvényesen a jelenlevő nagyobb számú iskolaszék tagjai által, egyhangulag isztiméri főtanítótá Ehmann Sebestény volt csobánkai tanító lón megválasztva.

Dallmann József, káplán.

Nyilvános köszönet.

Legközelebbi napokban alkalmam lévén főreál-tanodánkban a felnőttek számára tartatott vegy- és természettani nyilvános előadásokat meghallgatni, — hivatalos állásomnál fogva nem mulaszthatom el a község tudomására juttatni, miszerint azok egyrészt főreál-tanodánk virágzásnak indult állapotáról, másrészt városunk műveltebb közönségének a tudományok iránti szeretetéről s ügybuzgalmáról legelőkeltebben tanuskodtanak; a mennyiben a mindkét nemből nagyszámmal megjelent t. cz. közönség feszült figyelemmel hallgatta végig az érdekes előadásokat, melyek Mendlich Alajos vegytani és Farkas Elek természettani tanár urak által igen sikerült kísérletekkel, vonzó modorban s még is tudományosan tárgyaltattak.

Ezt mint városunk fejlődésének tanujelét nyilvánosságra hozni, a közreműködő tanár uraknak fáradozásukért, az előadásokat látogató közönségnek pedig az ügy pártolásáért forró köszönetet szavazni erkölcsi s polgári kötelességemnek ismertem. Székesfejérvár, február 22-én 1872. Pribék Antal, h. polgármester.

Törvényszéki tárgyalási terem *).

A sz.-fejérvári e. f. királyi Törvényszéknél folyó évi február hó 27 és 28-ik napján reggeli 9 órákor tartandó nyilvános ülésében a következő polgári perek fognak ítélet hozatal végett előadni:

Előadó: **Eröss József**, kir. tszéki bíró.
8425/vp. 1871. szám a. Mészáros Erzsébet felperesnek ífj. Tabajdi István és id. Tabajdi István s neje alperesek ellen, gyermektartás iránt indított pere.

10/vp. 1872. szám a. Stiegler József felperesnek — Höflinger András alperes ellen 307 frt. hátralékos kamatok megfizetése iránt indított pere.

Előadó: **Mader Ferencz**, kir. tszéki bíró.
8148/vp. 1871. sz. a. Borsiczky János és neje Madarász Nina felpereseknek, özvegy Rieder Ferencznek szül.: Felinger Karolina alperes elleni 1000 pft. 4 járuléki iránti pere.

3157/vp. 1871. sz. a. Rédlinger Antalné született: Maczkó Mária felperesnek, Maczkó András alperes elleni 300 frt. tartási díj iránti pere.

4846/vp. 1871. sz. a. Töke Terézia férjezett Liszits Istvánné felperesnek, Töke János, Mihály és Erzsébet alperesek elleni örökrész kiegészítése és végrendelet felrétételével egyenlő osztály iránti pere.

Vegyések.

Tudakozó, cseléd és kézizalogra pénz-szerző intézetek keletkeznek nálunk mint a gomba, melyek azonban a közönség igényeit nyilvános közeg hiányában, vagy annak költséges használatával is csak részben elégíthetik ki. — Lapunk szerkesztője vállalkozott egy minden irányban kiható „**általános tudakozó intézet**“ létrehozatalára, mely magába foglaland egy jogügyi, egy kereskedelmi, kölcsön-közvetítő és egy szolgálat-szerzési osztályt, minden osztály külön oly közhiteles szakemberek vezetése alatt állandó, kiknek neve az üzlet solid voltáról elég kezeséget nyújtand, s működését kiterjesztendi az egész megyére. A részletes programot valamint a szolgálati díjszabályt jövőre fogjuk közölni.

* E rovat jövőre állandó

Szerk.

Helyreigazítás. T szerkesztő ur! A Sz.-fejérvár mult számába egy nyilatkozatot küldtem be, — saját, színigazgató társaim, az összes vidéki színészet s a közönség érdekében; de e nyilatkozat értelme a megrövidítés által — oly viszás lett, hogy félreértés kikerülése végett — kénytelen vagyok annak egész terjedelmében közzétételét kérni. — „Nyilatkozat. Ertesemre esett, hogy Nyirák Gyula ur S. Bogárdon, mint sz. fejérvári színtársulatom tagja mutatta be magát; — miután rövid két év alatt egy vagy több ki-puhathatlan iparlovag, oly galádul visszaelt nevem s hitelemmel, hogy *Kis-Béren, Marczaliban, Keszthelyen és Kormenden*, mint megbízottam, előleges bérletet csinált, s a könnyen hívó közönségtől 4—500 forintot nevemben felszedett; — figyelmeztetem a t. cz. közönséget, hogy fent nevezett ur társulatomnak soha sem volt tagja, s vele semminemű összeköttetésben nem állok. En senkit becsületében megsérteni nem szándékoztam, nem is szándékozom, de saját hitelem megóvása tekintetéből ennyit közzétenni kötelességemnek tartottam. Ha azonban fent nevezett ur által hitelemet nem sértő módon történt az eljárás, nekem sem ellene, sem működése ellen semmi kifogásom. — Ennyivel tartozom méltányosság szempontjából az igazságnak. Székesfejérvár, 1872. február 17-kén. Bokody Antal, színigazgató.

A „**Reform**“ által közlött tárgyban nem szólhatunk addig a dologhoz, míg végleges megoldást nem nyer, hanem annyit előre mondhatunk, hogy kimélet nélkül lelelezázzuk azt, vagy azokat, kik anyyi ember nyugalmát felzavarták rossz indulatu ostobaságukkal.

Mentler Zsigmond helybeli fűszerkereskedő hirdetésére, mely utjonnan nyitott borraktárról szól, mind a helybeli, mind a vidéki közönséget figyelmeztetjük, — s egyuttal ajánljuk az ingyenczeknek és az igazság kedvelőknek, kik azt hiszik „*in vino est veritas*“.

Uj zeneművek jelentek meg az „*Apollo*“ című zenészi folyóiratban, Album-levelek, Beigtatási induló. (Torontálmegye főispánjának beigtatása emlékére) — Anyám sirjára, Nocturne, Komoly magyar és friss (Tekintetes Thaisz Elek urnak Szabadi Frank Ignácztól) czimek alatt. — Kaphatók Klökner Péter helybeli könyv- és zenemű kereskedésében.

Az Eötvös-szobor ügyében. A helybeli Vörösmarty-kör, br. Eötvös József emlékének megörökítésére Pesten felállítandó emlékszóbor pénzalapja javára, mult szombaton 40 krnyi belépti-díj mellett felolvasási estélyt rendezett, mely alkalomból 4 frt. 60 krajczárnyi felülfizetés mellett, összesen 37 frt. gyűlt be. A Vörösmarty-kör ezenfelül saját pénztárából adományozott 25 frtot, egyesektől pedig névszerint: Juraszek Fer. 1 frt. Karl György 1 frt. Walch Károly 1 frt. Anvander Sándor 1 frt. Szekerák V. 1 frt. Dr. Neuman Armin 1 frt. Landeszman D. 1 frt. Berndorfer Miksa 1 frt. Fiskek Dezső 1 frt. Fischer Gusztáv 1 frt. Perl Sámuel 1 frt. Berndorfer Kálmán 1 frt. Dr. Kohut Sándor 3 frt. Dr. Ligeti József 4 frt. Összesen: 19 frt. — Az egész összeg tehát, melyet a kör e czélra gyűjtött lesz 81 forint.

Midőn ezuttal azon tisztelt uraknak, kik a felolvasásban közreműködni szivesek voltak, t. i. Dr. Kohut Sándor, Dr. Pete Zsigmond és Fekete Zoltán uraknak a kör nevében hálás köszönetünket kifejezném, egy-szersmind hazafiai tisztelettel felkérem mindazokat, kik br. Eötvös József dicső emléke iránt kegyelettel viseltetnek, s a czélba vett magasztos eszme létesítéséhez még eddigelé nem járultak, sziveskedjenek magukat f. hó 29-ig a Vörösmarty-kör nálam levő gyűjtő ivére feljegyeztetni, a nemes adakozók nevei pedig a „Székesfejérvár“ jövő számában — szerkesztő ur engedelmével — ismét közzé fognak tétetni. Székesfejérvár 1872. február 23. Dr. Ligeti József, a Vörösmarty-kör igazgatója.

Szerkesztőségünknél városi főispán ur ő méltósága Zuber Józsefnek, Verebi Soma által kiadott s igen jól talált könyvomatú arcképe kapható és megrendelhető 2 frtjával.

A székesfejérvári lövész-egylet t. tagjai a f. 1872. évi márczius hó 3-án d. e. 9 órákor a városház nagy termében tartandó rendes évi közgyűlésre tisztelettel meghivatnak. *Id. Námesy Fenecz*, főlövész-mester.

A képző művészeti társulat városunk képviselő testületének felszólítása folytán márczius elsején nyitja meg a „Magyar király“ hoz címzett szálloda termeiben fiók-tárlatát. Az érdekeltség, mely már előre mutatkozik, igazolni látszik a vidéki tárlatokhoz kötött reményeket, s a közreműködők lelkesültsége arra mutat, hogy az eredmény fényes leend. A társulat a mutatkozó érdekeltséget azzal is fokozza, hogy ezen fiók-tárlatra több jeles külföldi és hazai művek közül olyanokat is küld le, melyek még a pesti tárlaton sem voltak kiállítva. Ezek között vannak a londoni kiállításról visszaérkezett magyar művek is. Meg vagyunk győződve, hogy nem csak a városi, de a közel vidéki művelt közönség is tömegesen veend részt a ritka műtélvezetben, s felhasználandja az alkalmat a magyar szép művészet terményeit meglekinthetni.

A székesfejérvári takarékpénztár 1872. évi január havi üzletkimutatása. Bevétel: Pénztári készlet 1871. december hóról 33827 frt. 26 kr. Betételekből 396624 frt. 90 kr. Kölcsöntőkékből 79515 frt. Előlegezésekből 9930 frt. 50

kr. Váltókból 203590 frt. 28 kr. Kamatokból 19708 frt. 71 kr. Különféle díjak és illetékekből 265 frt. 14 kr. Értékpapir eladásából 1500 frt. Összesen: 744961 frt. 81 kr. Kiadás: Visszafizetett betételek 330814 frt. 78 kr. Ezek kamataira 13993 frt. 9 kr. Ingatlan javakra adott kölcsön 28270 frt. Előlegezésekre 7937 frt. Váltókra 196708 frt. Hivatalnokok fizetéseire kezelési költségek és nyugdíjra 857 frt. 92 kr. Jótékony czélokra 466 50 kr. Pénztári maradék január 31-én 165914 frt. 50 kr. Összesen: 744961 frt. 81 kr.

A székesfejérvári takarékpénztár ez évi közgyűlését saját helyiségében f. évi martius 3-án d. e. 9 órákor tartandja meg.

Régészet. Muzeumunk számára Eder József ur 5 darab érdekes régi érmet és Flögel Ede ur 40 darab régibb és újabbkori igen érdekes ezüst és bronz érmet ajándékoztak: Fogadják a t. ajándékozó urak régiség-tárunk nevében köszönetünket.

Táncvizsgálmak. K. Nyéken tartott kétrédbeli táncvizsgálmóról tudósítanak bennünket; az első e hó 10-én tartatott a rom. kath. iskola javára, mely fényesen sikerült s 60 frt. tiszta hasznót eredményezett. A második a felekezetenküli gyermekbál volt e hó 13-án, mely inkább menyecskebál nevezetű érdemel, mivel két kisasszonyon kívül, mind ifju mamákból állt a hölgykoszoru. Ez utóbbi javára tek. Lika ur pázmándi földbirtokos jó sikert kivánó sorai kapcsában 5 frtot adományozott, valamint megemlítendő Szenássy Mihály vendéglős ur, azon nemes tette, hogy a természet díj nélkül engedte át s a gyermekek megvendéglésében is kiváló áldozatkészséget tanúsított. A K. Nyéki iskolatanács köszönetét nyilvánítja azok részére, kik részvételükkel a jótékony czélt elősegíteni szivesek voltak.

A „grober Michel“ Székesfejérvártól cím alatt többek aláírásával panasz érkezett be hozzánk, hogy egy bizonyos vendéglős kutyakorbácsos jár vendégei körül. E panaszt nem tehetjük közzé, hanem azt tanácsoljuk az illetőknek, ha valakinek neveletlen durvasága sérti őket, térjenek ki előle az utból. Ez a legegyszerűbb mód az érdeken felhőzést megbüntetni.

A sz.-fejérvári takarékpénztár igazgató-tanácsa a jó tettek közül a legjobbat választá, midőn az elemi iskolába járó minden szegény tanuló a szükséges tankönyvekkel és írószerekkel ellátott. A szegény tanulók nevében fogadja a takarékpénztár igazgató-tanácsa legforróbb köszönetét a tanítóknak. *Rainiss Mátyas.*

Csajághy István perkatai mézáros mester ur, itt iskolázott elhunyt fia után maradt tanszereket, egy szegény, de szorgalmas tanulóknak ajánlotta föl. — Midőn e nemes tettét nyilvánosságra hozzuk, az eredmény elhelyezésére is felkérjük a realtanoda tisztelt igazgató-ságát.

Vásár. E hó 19. és 20. án tartott bőjti vásárunk oly kicsi volt a kellemetlen időjárás miatt, hogy egy öszi hetivásár tul tesz rajta. A máskor tömegesen jelentkező zsebmetszők is elmaradtak, azon egyetlen egy ismeretlen kivéve, ki az előfordult egy tolvajlást elkövette. A régi híres fejérvári vásárok, csak a mult emlékében élnek, s évről-évre vesztenek jelentőségükből.

Mátray Gy. Laura asszony márczius 2-án kezd meg veudégszereplését „*Lecoureur Andrienne*“ színművében. Vendégszereplése alatt bérlet nyitaitik a rendas árban. Közönségünk Kocsisovszky Boreca távozása óta gyér számmal támogatja a színi előadásokat, de bizton hisszük, hogy ki fog bontakozni fagyos közönyösségéből a művésznő vendégszereplése alatt.

Halálozás. König József — néhai köztisztviselőben állott König József ügyvéd ur fia — életének 24. évében jobb létre szenderült. Béke porain.

Színházi.

Azon nem remélt nagyszerű eredmény, melyet a városi közönség állandó színházunk ügye iránt tanúsított az által, hogy az építkezéshez még szükségeslt mintegy 80,000 forintot ugy szólván maga biztosította, azon örvendetes hír közlésére jogosít fel, hogy a székesfejérvári állandó színház építése az 1872-dik év tavaszán **okvetellen** megkezdetik.

E hírrel kapcsolatban még egy másik örvendetes hírt is közlünk, nevezetesen, hogy Szögyény Géza és Wertheim S. urak, a megye területére megbízott gyűjtő urak szinte megkezdették már, még pedig szép sikerrel a gyűjtést.

Lesz tehát színházunk, még pedig a kor s városi közönségünk műtélzésének megfelelő temploma a magyar nemzeti nyelvnek és művészetnek.

Forró óhajunk az, hogy hazafias közönségünk áldozatkészsége a művészet pártolása körül kitartó legyen, s Székesfejérvár s Fejérmegye lelkes közönsége soha ne feledje és ne téveszse szem elől, hogy Székesfejérvár városa volt a magyar színészet bölcsője, itt ápolta és nevelte nagygyá a hazafiság és nemzeti-ség az örökké pótolhatlan első magyar színművészek nagyszerű alakjait.

Gabona-ár.

Február 24-én A. Ausztr. mérő. Tiszta buza 5.40, 5.50, 5.60. — Kétszeres 3.80, 3.90, 4 frt. — Rozs 3.20, 3.30, 3.40. — Árpa 2.50, 2.60, 2.70. — Zab 1.80, 1.90, 2 frt. — Kukoricza 3 frt. 3.10, 3.20.

Forster József, felelős szerkesztő.

Nyilt tér.

Árverési hirdetemény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy Mózer József, Ferencz, Borbála és néhai Mózer Katalin, közös tulaj-
 nát képező s a sz.-fejérvári 267-ik számú tjkönyvben
 101. hrsz. a ház a felső városban, becsára 1005 frt.,
 131. hrsz. a vizesrét, 180 frt., 405. hrsz. a szárazrét
 120 frt., 419. hrsz. a szálló a külső hegyi-dűlőben
 1362 frt., 121. hrsz. a buzaföld 440 frt., 435. hrsz. a
 buzaföld 380 frt. és 42. hrsz. a buzaföld 375 frt. becs-
 értékei 1872-ik évi mártius 19 én reggeli 9 órakor a
 városházánál a telekhivatalban a közös tulajdonosok
 kérése folytán nyilvános árverés útján el fognak adatni.
 Kelt Sz.-Fejérvárott, febr. 8. 1872.

Tóth János, kir. aljárás bíró.

Tudakozó-intézet!

E lapok 7-ik számában értesíti Oestreicher ur a
 t. cz. közönséget arról, hogy „a néhai Müller Miksa
 ur halálával megüritült tudakozó-intézetnek folytatására
 a tek. városi hatóságtól ő nyert engedélyt.“

Ezen állítás, melylyel Oestreicher ur — az elhunyt
 Müller Miksa ur jó hírneve alá rejtőzködésével — maga
 magának akar reclamat csinálni, már első látszatra is
 a valótlanság bélyegét viseli magán. Ipartörvényeink,
 — csupán némely iparágak kivételével — az iparsza-
 badságot fennhangon hirdetik, a „tudakozó-intézet“
 pedig oly kivételes iparághoz nem tartozik, melynek
 megnyitásánál, a hatóságnál levő egyszerű bejelentés-
 sel be nem lehetne érni, ugyanazért valótlán azon áll-
 ítás, hogy Müller Miksa halálával „megüritült“ egy
 tudakozó-intézet és még valótlanabb, hogy ezen üzlet-
 nek folytatására Oestreicher ur nyert engedélyt, az
 egészről csak annyi igaz, hogy Oestreicher ur — a mi
 igen természetes iparjogot nyert egy tudakozó-intézet
 nyithatására a mint ezt mindenki nyerheti, ki nagy
 koru, fedhetlen erkölcsű és a kiszabott díjt lefizeti.

Ezen nyilatkozatra azon körülmény készlet, hogy
 én is bejelentettem a hatóságnál, hogy tudakozó-inté-
 zetet nyitok, és ha van valaki, ki magát a t. cz. köz-
 zönségnél Müller Miksa ur halálával állítólag megüritült
 tudakozó-intézet folytatójaként bemutathatja, az nem
 Oestreicher ur, hanem csak is én lehetek mint annak
 veje és már életében üzlettársa. — Tisztelettel
 Sz.-Fejérvárott, 1872. február 23-án.

Krauss Mór.

Az „Arany csillaghoz“ címzett

vendéglő szabad kézből eladó. — Bővebben értekez-
 hetni ugyanott a tulajdonosnőnél.

Kigyó-utcai 557-ik számú tiz

lakrészből álló sarokház szabad kézből előnyös felté-
 telek mellett eladó. — Értekezhetni a lap kiadó-hiva-
 talában.

Egy szobaleány kerestetik.

Tudakozódhatni a kiadó-hivatalban.

A hiteltulajdonos-egylet bizto-

sítéki alapjára lefizetett összegek után eső 4%-os kam-
 matok f. hó 18-tól kezdve pénztárunknál felvehetők.
 Sz.-Fejérvárott 1872. február 14-én.

A székesfejérvári hereshedelmi-bank.

Márkus Simonnak Radnich

Imre kanonok úr ellen a „Székesfejérvár“ legutóbbi
 számában közzétett nyilatkozatára a megtámadott rész-
 ről e vitát befejezőleg csak az jegyeztem meg, hogy
 az a szegény mesterember nem főpapi szeszély, hanem
 a főpap emberi tévedésének jogtalan kizsákmányolá-
 sára irányzott saját leleményeskedése következményei-
 vel bajlódik, és fog bajlódni; s nem a főpap feledke-
 zett meg magasatos hivatásáról, hanem Márkus Simon
 hagyta figyelmen kívül azon erkölcsi elveket, melyek
 mellőzése miatt, az általa scandalosussá tenni ígért
 perben, a scandalosus szerepet bizonyára ő fogja eljá-
 szani. — Sz.-Fejérvárott, 1872. febr. 21-én. — Keller
 Antal, köz- és váltó ügyvéd, mint meghatalmazott.

A „Székesfejérvár“ megindul-

tával közzétett programot, mely kizár minden szemé-
 lyeskedést nem csak e lapok szerkesztője, de én is
 mint kiadó aláírtam, s habár minden lap a „Nyilttér-
 ben“, mely egyik legnagyobb jövedelmező ágát képezi
 a lapnak — hasonló közleményeket felvesz, én részint
 a fentebbi körülmény, de leginkább lapunk előfizetői
 részéről több oldalról nyilvánult óhajnak tesztek szive-
 sen eleget a midőn kinyilatkoztatom, hogy jövőre min-
 dennemü személyeskedési vitát a lap Nyilttéréből is
 kizárok. Vegyék ezt különösen tudomásul azok, kik-
 nek beküldött válaszok — mai számból térhiány miatt
 kimaradt.

Klökner Péter, laptulajdonos kiadó.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Hirdetések.

EGGER's Codein Brust-Pastillas.

Das vorzüglichste, angenehmste und sicherste Heil-
 mittel gegen chronischen Rehlkopf u. Lungencatarrh,
 Husten, Heiserkeit, Halsbeschwerden und alle Arten
 Verschleimungen.

Zur Bequemlichkeit des P. T. Publikums sind selbe
 als Depot bei den Herrn Apothekern Diebálla so
 auch Braun in Alba zu den Originalpreisen von 25
 fr. und 50 fr. zu haben.

A. Egger,

Pest, Elisabeth-Platz No 3.

Ehrlich Adolf

m. k. dohány-főraktárában

Sz.-Fejérvárott kaphatók:

legfinomabb Stener löhere, török-, baldaczin-
 (Espanzet), búkköny- és mohar-

magok

nagyobb és kisebb mennyiségben s

igen jutányos áron.

Világhírű orvosi tekintélyek által megvizs-
 gált és elismert hatásánál fogva a magyar kor-
 mány által szabadalmazott

Köszvény vászon

ellenszer mindennemű fájdalmakról, névszerint
 csusz (rheuma), inrángatás, keresztcsontfájás
 (Hexenschuss), orbánsz, mindennemű görcsök
 ellen kezekben, lábokban, különösen öregek,
 köszvény, fej-köszvény, dagadt tagok, fiça-
 modások és oldalnyílalások ellen biztos szer,
 ára egy csomagnak 1 frt. 5 kr., kettős erejű-
 nek 2 frt. 10 kr.

Továbbá:

Mindennemű sebek gyógyítására Dr. Buron

Párisi általános sebtapasza

35 kr. használati utasítással.

Főraktár:

Diebálla György

gyógyszerésznél.

Székesfejérvárott, a „Vörösmarty-téren.“

Hirdetés.

A trifailli és hrastniggi köszén-eladási
 jogát magamhoz váltottam, tisztelettel értesitem a
 nagyrédemű közönséget, hogy

köszén-raktáramat

a helybeli vaspálya-udvarban a restauratió alul
 állítottam fel.

Részletes eladásnál pormentes és rostált trifailli
 köszén teljes súlyu vámmázsákban szolgáltatni ki.

Ára: elsőrendű 1 mázsa köszén a raktárban . 65 kr.

Másodrendű 62 kr.

Oblath Fülöp,

lakik: nádor-utca Gebhard-ház.

Tenyész-kos eladás.

Mint hogy a loóki uradalom (Fejérmegye)
 3 éven át drezdai Heyne Lajos úr által birkáit
 rendszeresen osztályoztatja, és azokat a kül-
 földről hozott kellő kosokkal párosítja, az első
 évi siker folytán azon kedvező helyzetbe ju-
 tott, hogy a t. gazda-közönségnek tenyész-
 kosokkal is szolgálhat. — A vevő a ki biz-
 tos uton haladni kíván azon kedvezésben ré-
 szesül, hogy az alább megnevezett 4 gazda-
 ságban, u. m.:

Kis-Loókon, Körtvélyesen és Al-
 só-Töbörökön vagy keresztúri
 Zichy-majorban (Székesfejérvártól 2 óra
 járásnyi) az anya-nyájakat megtekintheti, s
 ha az illető vevő anyja-nyája, gyapju és testre
 azokkal megegyező, úgy az ott és oda osztá-
 lyozott kosokból választhat, a ki pedig keve-
 sebb költséggel óhajt haladni annak a nagy-
 hantosi gazdaságban kiállított 77 darab tenyész-
 kosból venni alkalom nyújtatik. — A vé-
 telárt a vevő a hol vásárol, lefizetheti.

Kis-Loókon, február hó 1872.

(U. p.: Sárbogárd.)

A főtiszti irodából.

Herczeg Ignác

Sz.-Fejérvárott, nádor-utca

ajánlja

a világhírű oxfordi ingek legnagyobb választéku
 raktárát

1-2-3-4 forintig.

Legjobb anyagból készült

női- és gyermek-czipőit

1-2-3-4-5-6 forintig.

Legjobb minőségű

varró-gépeit

65 forintért öt évi jótállás mellett

Ingyen oktatással

Vidékröli megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Fogfájdalmak

akár meghülés avagy lyukas fogak következménye,
 legsikeresebben gyógyítható:

Dr. POPP J. G.

Anatherin-szájvize által.

Tartós használata megőrzi a fogakat minden
fájdalomtól.

Mint legjelesb szer ajánlható szájbüz
elhárítására is. — Ára 1 fr. 40 kr.

Dr. Popp fog-ólmja.

Ezen fog-ólmja. Ezen fog-ólmja a
 töltésére használják, s annyival is inkább szükséges, mert
 az étel és más folyadék lerakódása a hibás fogat felemészt
 egész az anyag, miáltal fájdalmat okoz, ezen fog-ólm hasz-
 nálatát által pedig mind ezen bajok megelőzhetőek.

Ára egy doboznak 1 fr. 10 kr.

Kapható: Sz.-Fejérvárott Braun J., Diebálla Gy., Deutsch
 A. és fia. Légnán A. Lovasberényben Heiszler gyógyszerész.
 Moórott Jeczy. Palotán Würfl gyógyszerész. Veszprém Gutt-
 hard és fiai. Dunaföldvár Lukács A. s Kubányi S. gyógyszer.
 Duna-Veesén Klinke gyógyszer. Kun-Szent-Miklós Tóth S.
 gyógyszerárban.

Számmer Kálmánál, Sz.-Fejérvárott.